

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

Unitat Docent Cirurgia General i de l'Aparell Digestiu

Itinerari Formatiu

ITINERARI FORMATIU CIRURGIA GENERAL I DE L'APARELL DIGESTIU

Coordinadora: Dra. Mònica Rodríguez Carballeira (Cap d'estudis)

Autors:

Dra. Salvadora Delgado Rivilla (cap de servei)

Dra. María Isabel García Domingo (tutora de residents de la unitat docent)

Dra. Noelia Pérez Romero (tutora de residents de la unitat docent)

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data d'elaboració: Novembre 2009

Data d'aprovació Comitè de Docència: 10/12/2009

Data d'aprovació Comitè Executiu Assistencial: 15/10/2014

Número revisions: 3ª edició, 07/03/2017

Índex

1. Introducció	4
2. Definició	4
3. Objectiu de l'itinerari formatiu	4
4. Serveis i unitats implicats en l'itinerari formatiu	4
4.1. Serveis implicats del propi centre	5
4.2. Rotacions externes en altres centres	5
5. Rotacions de primer any	5
6. Rotacions de segon any	11
7. Rotacions de tercer any	13
8. Rotacions de quart i cinquè any	16
9. Pla de l'itinerari formatiu	19
10. Cursos, sessions i activitat investigadora	20
11. Altres	20

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del Reial decret 183/2008, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Definició

L'**Itinerari formatiu** és un manual informatiu sobre la formació especialitzada en una determinada unitat docent del nostre centre, on es descriuen les competències que ha d'adquirir el resident al llarg de la seva formació i el grau de supervisió que tindrà.

Aquesta informació es complementa amb la **Guia de cada servei**, on s'expliquen l'organització de cada unitat docent i la seva activitat, i amb la **Guia d'acollida del nou resident**, comuna a tots els residents de l'HUMT, on s'indiquen el pla de formació comuna, l'organització de les estructures docents i els mecanismes avaluadors.

3. Objectiu de l'itinerari formatiu

L'objectiu primordial de l'itinerari formatiu és descriure l'adaptació, d'acord amb les característiques pròpies de cada unitat docent, del programa de formació de l'especialitat dissenyat per la Comissió Nacional. S'hi detallen els objectius i el grau de supervisió de cada rotació i/o any de residència, i a partir d'aquí s'elaboren els plans individuals de formació de cada resident. Per tant, aquest itinerari ha de ser adaptable a la capacitat docent reconeguda de la unitat docent.

Els plans individuals de formació de cada resident tenen com a objectiu que els residents disposin d'una guia docent personalitzada, on es detalla quines rotacions han de fer al llarg de la seva residència.

4. Serveis i unitats implicats en l'itinerari formatiu

Són tots aquells serveis i unitats que, independentment de la seva titularitat, es consideren necessaris per impartir la formació especialitzada, d'acord amb el que estableix el programa oficial.

4.1. Serveis implicats del propi centre

	Servei	Tutor
Obligatoris	Cirurgia Vasculard	Josep Royo
	Cirurgia Toràcica	Mireia Serra
	Urologia	Josep Maria Caballero
	UCI	Baltasar Sánchez
	Cirurgia General	Noelia Pérez María Isabel García
	Urgències	Albert Sánchez

4.2. Rotacions externes en altres centres

Els residents tenen la possibilitat de fer una rotació externa optativa d'entre 2 i 3 mesos de durada. Aquesta rotació està destinada a ampliar coneixements teòrics i pràctics d'aquella àrea que sigui d'especial interès per al resident i que no es desenvolupi completament al nostre centre. A més hi ha la possibilitat de rotació en una unitat de trasplantament hepàtic en territori nacional o qualsevol rotació a l'estranger.

5. Rotacions de primer any

	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R1	Urgències			UCV (EPM)		UCV (HBP)		CGI (ESFG)		CGI (CP)		

ROTACIÓ: URGÈNCIES

Durada: 4 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Albert Sánchez

Objectius competencials

- Iniciar-se en la pràctica assistencial de caràcter urgent. Adquirir els coneixements necessaris per poder identificar la patologia urgent que requereixi una resposta immediata.
- Adquirir les habilitats necessàries per fer una bona anamnesi i exploració física del pacient amb patologia quirúrgica urgent:
  - Enfocament global del pacient
  - Sistematització per òrgans o sistemes
  - Identificació clara del motiu de consulta i desenvolupament de la malaltia actual
  - Reconeixement dels antecedents familiars i personals del pacient

- Diagnòstic diferencial i orientació de l'abdomen agut
- Redacció de l'informe mèdic
- Redacció de cursos clínics i epícrisis
- Aprendre la utilització racional de les exploracions complementàries i la pràctica de tècniques diagnòstiques habituals, així com la seva interpretació:
  - Dades de laboratori
  - Radiologia simple de tòrax i abdomen
- Coneixement dels anestèsics locals i realització de procediments d'anestèsia local.
- Realitzar tècniques d'asèpsia i antisèpsia en cirurgia menor i al quiròfan. Preparar el camp operatori.
- Desbridament d'abscessos de parts toves i tractament de les ferides incisocontuses.
- Aprenentatge de la tècnica de venòclisi, col·locació de drenatges toràcics i accessos vasculars centrals.
- Aprenentatge de la col·locació de sondes urinàries i sondes nasogàstriques.
- Assistir al quiròfan d'urgències com a primer ajudant en procediments menors i com a segon ajudant en procediments majors.
- Utilització racional dels tractaments antibiòtics, coneixent les guies o protocols del servei i de l'hospital.
- Coneixement d'analgèsics, seroteràpia, medicació antidiabètica i medicació antihipertensiva.
- Desenvolupar les tècniques de comunicació amb pacients, familiars i altre personal mèdic (especialistes, residents i personal d'infermeria).

Metodologia

- El resident de primer any, inicialment, ha d'observar les activitats desenvolupades pel facultatiu d'urgències, posteriorment assisteix el facultatiu i finalment pot fer ell mateix els procediments, però sempre supervisat físicament. El marc en què s'ha de desenvolupar aquesta activitat és el Servei d'Urgències, a l'àrea adscrita a cirurgia general.
- Acompanya el metge d'urgències en totes les interconsultes fetes per altres serveis.
- Assisteix a la sessió clínica general del servei on concretament es comenta la patologia d'urgències.
- Assisteix juntament amb els residents grans a la cirurgia menor ambulatoria.

ROTACIÓ: UNITAT CIRURGIA VISCERAL

Durada: 4 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Esteban Cugat Andorrà

a) ENDOCRINO, MAMA Y PARED ABDOMINAL (2 mesos)

Objectius competencials

- Coneixements bàsics de l'anatomia quirúrgica de la paret abdominal, regió inguinal, mama i sistema limfàtic corresponent, tiroide, paratiroide i glàndules suprarenals.
- Coneixements bàsics dels procediments quirúrgics per a la reparació de defectes de la paret abdominal:
  - Hèrnies inguinals directes i indirectes
  - Hèrnies umbilicals
  - Altres hèrnies

- Eventracions
- Coneixement bàsics dels procediments quirúrgics del tiroides:
  - Hemitiroidectomia
  - Tiroidectomia
  - Paratiroidectomia
- Coneixements bàsics dels procediments quirúrgics de la mama:
  - Tumorectomia
  - Mastectomia
  - Gangli sentinella
  - Tècniques de reconstrucció mamària
  - Ginecomàstia
  - Limfadenectomia axil·lar
- Coneixement dels protocols de treball en patologia tiroïdal i patologia mamària.
- Visita mèdica als pacients hospitalitzats: realització de curs clínic i epícrisi.
- Acudir amb l'adjunt responsable a les consultes externes setmanalment:
  - Fer anamnesis de primeres visites de patologia de paret abdominal o de cirurgia menor
  - Coneixement del sistema per fer les peticions d'exploracions complementàries des de consultes externes.
- Habilitats bàsiques:
  - Aprenentatge de la preparació dels camps quirúrgics de les patologies quirúrgiques abans esmentades en aquest apartat.
  - Preparació de tractament postoperatori.
  - Aprenentatge de la descripció dels procediments quirúrgics dels fulls operatoris. Emplenament de la documentació relacionada amb els procediments quirúrgics:
    - Full de preparació per a quiròfan
    - Full d'anatomia patològica: per a peces quirúrgiques o biòpsies
    - Fulls de cultius

Metodologia

- El resident de primer any ha d'acompanyar sempre el personal facultatiu en les visites a planta i en consultes externes, i cal que estigui sempre supervisat físicament.
- Assisteix com a segon ajudant en procediments quirúrgics de patologia mamària i endocrina.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia mamària i endocrina.

b) HEPATO-BILIO-PANCREAS (2 mesos)

Objetius competencials

- Coneixements bàsics de l'anatomia y fisiopatologia del fetge, vies bilias i pàncrees.
- Coneixements bàsics de la patologia de la via biliar:
  - Colelitiasi
  - Colecistiti
  - Coledocolitiasi
  - Algoritme diagnòstic y terapèutic de la ictericia obstructiva
- Coneixements bàsics de tècniques quirúrgiques en via biliar:
  - Colecistectomia
  - Coledocotomia i col.locación de drenatge en via biliar

- Coneixements bàsics de patologia pancreàtica:
  - Diagnòstic i etiologia de la pancreatitis
  - Algoritme terapèutic en pancreatitis agudes greus
  - Iniciació en la interpretació de tècniques radiològiques: TC, colangio-RMN y PET
- Coneixements bàsics de tècniques quirúrgiques en patologia pancreàtica:
  - Duodenopancreatectomia
  - Pancreatectomia total
  - Pancreatectomia distal
  - Tècniques quirúrgiques derivatives en els pseudoquistes de pàncrees
  - Enucleació de tumoracions pancreàtiques
- Coneixements bàsics de patologia hepàtica:
  - Diagnòstic i etiologia de les patologies hepàtiques
  - Algoritme diagnòstic de les lesions sòlides hepàtiques
  - Iniciació en la interpretació de tècniques radiològiques: TC, colangio-RMN y PET
  - Coneixements bàsics de l'anatomia ecogràfica hepàtica
- Coneixements bàsics de tècniques quirúrgiques en patologia hepàtica:
  - Hepatectomies majors:
    - Hepatectomia dreta
    - Hepatectomia esquerra
    - Trisegmentectomies
  - Segmentectomies
  - Reseccions limitades
  - Quistoperiquistectomia
  - Radiofrecuència
- Coneixement dels protocols de tractaments del càncer de pàncrees, de les neoplasies de via biliar, dels tumors hepàtics primaris i metastàsics.

Metodologia

- El resident de primer any acompanyarà sempre el personal facultatiu en les visites a planta i en les consultes externes, i estarà sempre supervisat físicament.
- Assisteix com a segon ajudant en procediments quirúrgics de patologia hepàtica, biliar i pancreàtica.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinars de patologia hepatobiliopancreàtica.

ROTACIÓ: UNITAT CIRURGÍA GASTROINTESTINAL

Durada: 4 mesos.

Facultatius responsables: Dra. Salvadora Delgado Rivilla
Dr. Joaquín Rodríguez Santiago

a) ESOFAGOGÀSTRICA (2 mesos)

Objetius competencials

- Coneixements bàsics de l'anatomia i fisiopatologia esofàgica, gàstrica i del budell prim.
- Coneixements bàsics de la fisiopatologia de la obesitat mòrbida.

- Coneixements bàsics de les tècniques de funcionalisme esofàgic.
- Coneixements bàsics de les següents tècniques quirúrgiques:
  - Tècniques quirúrgiques esofàgiques:
    - Procediments contra el reflux gastroesofàgic
    - Miotomia de Heller
  - Gastrectomia y tècniques de reconstrucció del trànsit digestiu:
    - Antrectomia
    - Gastrectomia subtotal
    - Gastrectomia total
    - Laparoscopia exploradora d'estadiatge del càncer gàstric
    - Billroth I y II
    - Reconstrucció en nansa d'Y de Roux
  - Tècniques quirúrgiques per a la cirurgia de la obesitat:
    - Tècniques restrictives
    - Tècniques malabsortives
  - Col.locaci de gastrostomies i jejunostomies quirúrgiques
- Coneixements dels protocols de maneig i tractament dels càncers gàstric i esofàgic.
- Coneixement del protocol d'obesitat mòrbida.
- Assistència al comitè multidisciplinar de neoplasia esofagògica i de obesitat mòrbida.
- Assistència a les consultes externes

Metodología

- El resident assistirà com a segon ajudant en les tècniques de reflux per laparoscòpia.
- Assisteix com a segon ajudant en les reseccions gàstriques i de cirurgia bariàtrica.
- El pas de visita de pacients: amb l'adjunt responsable.
- Acudeix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinars de la patologia esofagògica i d'obesitat mòrbida.

b) COLOPROCTOLOGIA (2 mesos)

Objetius competencials

- Coneixements bàsics de l'anatomia i fisiopatologia de colon, recte y anus.
- Coneixement dels protocols de tractament dels càncers colònic i rectal.
- Coneixements bàsics de la patologia colònica benigna:
  - Diverticulitis
  - Malaltia inflamatori intestinal
  - Colitis isquèmica
- Coneixements de proctologia bàsica i diagnòstic diferencial de la proctalgia:
  - Fissura anal
  - Fístula anal simple
  - Hemorroides: diferenciació dels graus
- Tècniques quirúrgiques de proctologia bàsica:
  - Esfinterotomia lateral interna (ELI)
  - Posada a plà
  - Hemorroidectomia
  - Desbridament d'abscessos perianals
- Assistència al comitè multidisciplinar de neoplasia de colon i recte.

- Coneixements bàsics de les tècniques quirúrgiques de colon i recte:
  - Colectomies obertes i laparoscòpiques oncològiques:
    - Hemicolectomia dreta
    - Hemicolectomia dreta ampliada
    - Hemicolectomia esquerra
    - Sigmoidectomia
    - Ressecció anterior de recte
    - Resecció de recte baixa i ultrabaixa
    - Intervenció de Miles
  - Colostomies e ileostomies derivatives
- Acudeix a les consultes externes i gabinets d'exploracions.

Metodologia

- El resident s'incorporarà a la Unidad de Cirurgia Colorrectal.
- Assisteix a l'adjunt que fa ecografes endorrectals.
- Assisteix a la realització de rectoscopies i col.locació de bandes hemorroidals.
- Assisteix com a segon ajudant en procediments quirúrgics de proctologia bàsica.
- Assisteix com a segon ajudant en la realització d'estomes.
- Assisteix com a segon ajudant en las reseccions colòniques i rectals.
- Realitzarà la visita dels pacients: amb l'adjunt responsable.
- Acudeix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia colorrectal.

6. Rotacions de segon any

	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R2	UROLOGIA	UCI	C.VAS.	CIR. TORÀCICA	UCV (EPM)							

ROTACIÓ: UNITAT DE CURES INTENSIVES

Durada: 2 mesos

Facultatius responsables: Baltasar Sánchez, Enrique Piacentini

Objectius competencials

- Adquirir els coneixements relatius a la fisiopatologia i el tractament de les situacions crítiques:
  - Insuficiència respiratòria aguda: diagnòstic, indicacions de la intubació traqueal i de la traqueotomia, moment de l'extubació, indicacions de la ventilació mecànica i les seves diferents possibilitats, supressió de la ventilació mecànica); alteracions de l'equilibri acidobàsic.
  - Insuficiència renal.
  - Maneig del pacient amb politraumatisme: mesures de reanimació general i de manteniment, problemes més freqüents en el tractament i control evolutiu. Procediments de rehidratació; nutrició artificial; mort cerebral (diagnòstic i aspectes medicolegals).
  - Substàncies vasoactives: tipus, mecanismes d'acció i elecció.

- Antibioteràpia en el pacient crític: dosificació en la insuficiència renal.
- Manteniment del donant.
- Practicar les tècniques i els mètodes propis de la medicina intensiva:
  - Càlcul de balanços de líquids i electròlits
  - Tècniques de col·locació de catèters venosos centrals
  - Tècniques d'intubació traqueal
  - Procediments de reanimació cardiopulmonar
  - Maneig bàsic del funcionament de respiradors mecànics, pulsioxímetres i capnògrafs
  - Monitoratge de gasos i volums; tècniques de mesurament de paràmetres hemodinàmics (col·locació del catèter de Swan-Ganz, registre de pressions de l'artèria pulmonar, dades hemodinàmiques indirectes, comptador de cabal cardíac, etc.)
  - Tècniques de mesurament de la pressió intracraneal
  - Mètodes de valoració de l'estat nutricional; procediment de la nutrició artificial (mètodes, cures i balanç nitrogenat)

Metodologia

- El resident està a càrrec d'un dels tutors de la Unitat de Cures Intensives.
- Acudeix a les sessions de canvi de guàrdia de l'UCI (8 h) i a la de les 13 h.

ROTACIÓ: UROLOGIA

Durada: 2 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Josep Maria Caballero

Objectius competencials

- Coneixement de l'anatomia i fisiopatologia del sistema genitourinari.
- El resident ha d'adquirir els coneixements i habilitats relacionats amb l'anamnesi, l'exploració física del pacient i els exàmens complementaris de la patologia urològica més freqüent.
- Particularment, cal que adquireixi les capacitats per reconèixer i resoldre els problemes urològics urgents més habituals:
  - Estat de sèpsia d'origen urològic
  - Hematúria
  - Retenció urinària
  - Traumatismes urològics
  - Patologia testicular urgent

Metodologia

- El resident està a càrrec dels adjunts del Servei d'Urologia.
- Assisteix com a ajudant inicialment i pot fer procediments quirúrgics menors:
  - Postectomies
  - Varicoceles
  - Hidroceles
  - Vasectomies
- Assisteix com a ajudant en els procediments quirúrgics majors:
  - Nefrectomia total i parcial

- Prostatectomia
- Cistectomia radical (Bricker)
- Acudeix a consultes externes d'urologia amb l'adjunt corresponent.
- Acudeix amb l'adjunt responsable d'urologia a les interconsultes fetes des d'Urgències.

ROTACIÓ: CIRURGIA VASCULAR**Durada:** 1 mes**Facultatiu responsable:** Dr. Josep Royo**Objectius competencials**

- Coneixement de l'anatomia del sistema vascular arterial i venós.
- Coneixements i habilitats de l'anamnesi i l'exploració en relació amb l'angiologia.
- Coneixements bàsics de les tècniques d'exploració vascular, cruenta i incruenta.
- Coneixements bàsics de la farmacoteràpia vascular: anticoagulació, fibrinòlisi, substàncies vasoactives, etc.
- Reconèixer i resoldre els problemes vasculars urgents més habituals:
  - Avaluació dels pacients amb isquèmia aguda i crònica
  - Valoració de les úlceres vasculars
  - Valoració del peu diabètic
  - Valoració dels pacients amb trombosi venosa
- Vies i tècniques d'accés als vasos.
- Dissecció i control dels troncs vasculars.
- Principis de la sutura vascular.
- Anastomosis vasculars.
- Embolectomies en extremitat superior i inferior.
- Conceptes generals sobre l'ús d'empelts i pròtesis de substitució vascular.
- Cirurgia exeràtica i amputacions per isquèmia de les extremitats inferiors.

Metodologia

- El resident està a càrrec dels adjunts del Servei de Cirurgia Vascular.
- Assisteix com a ajudant en els procediments quirúrgics majors.
- Assisteix a les sessions del Servei de Cirurgia Vascular.

ROTACIÓ: CIRURGIA TORÀCICA**Durada:** 2 mesos**Facultativa responsable:** Dra. Mireia Serra**Objectius competencials**

- Adquirir les habilitats relacionades amb la història clínica, la identificació i la descripció dels problemes clínics plantejats en aquesta especialitat.
- Coneixement de les indicacions quirúrgiques en patologia toràcica.
- Interpretació de les proves d'imatge i exploracions complementàries (radiologia simple, TC, escintil·lografia, endoscòpia, etc.).

- Coneixement dels procediments següents:
  - Toracocentesis
  - Drenatge de pneumotòrax i empiemes
  - Toracotomies
  - Maneig d'urgència del traumatisme toràcic

7. Rotacions de tercer any

	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R3	UCV (EPM)					CGI (ESFG)						

ROTACIÓ: UNITAT DE CIRURGIA VISCERAL (patologia ENDOCRINO, MAMA I PARET ABDOMINAL)

Durada: 10 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Esteban Cugat Andorrà

S'amplia i profunditza en les competències descrites en l'apartat anterior.

Objectius competencials

- Coneixements de l'anatomia quirúrgica de la paret abdominal, regió inguinal, mama i sistema limfàtic corresponent, tiroide, paratiroide i glàndules suprarenals.
- Coneixements dels procediments quirúrgics per a la reparació de defectes de la paret abdominal:
  - Hèrnies inguinals directes i indirectes
  - Hèrnies umbilicals
  - Altres hèrnies
  - Ewentracions
- Coneixement dels procediments quirúrgics del tiroides:
  - Hemitiroidectomia
  - Tiroidectomia
  - Paratiroidectomia
- Coneixements dels procediments quirúrgics de la mama:
  - Tumorectomia
  - Mastectomia
  - Gangli sentinella
  - Tècniques de reconstrucció mamària
  - Ginecomàstia
  - Limfadenectomia axil·lar
- Coneixement dels protocols de treball en patologia tiroïdal i patologia mamària.
- Visita mèdica als pacients hospitalitzats: realització de curs clínic i epícrisi.
- Acudir amb l'adjunt responsable a les consultes externes setmanalment:
  - Fer anamnesis de primeres visites de patologia de paret abdominal o de cirurgia menor
  - Coneixement del sistema per fer les peticions d'exploracions complementàries des de consultes externes.

- Habilitats avançades:
  - Aprenentatge de la preparació dels camps quirúrgics de les patologies quirúrgiques abans esmentades en aquest apartat.
  - Preparació de tractament postoperatori.
  - Aprenentatge de la descripció dels procediments quirúrgics dels fulls operatoris. Emplenament de la documentació relacionada amb els procediments quirúrgics:
    - Full de preparació per a quiròfan
    - Full d'anatomia patològica: per a peces quirúrgiques o biòpsies
    - Fulls de cultius

Metodologia

- El resident ha d'acompanyar sempre el personal facultatiu en les visites a planta i en consultes externes, i sota supervisió podrà realitzar la visita dels pacients ingressats, primeres visites a consultes externes i/o de seguiment.
- Assisteix com a primer cirurgià, amb supervisió i ajuda per part d'un adjunt, procediments quirúrgics prèviament comentats.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia mamària i endocrina.
- Haurà d'implicar-se en la recollida de dades dels projectes que es duen a terme a la unitat i desenvolupar algun treball clínic o presentació d'un cas clínic relacionat amb la patologia, per a presentar-lo en foros comarcals o nacionals.

ROTACIÓ: UNITAT DE CIRURGIA GASTROINTESTINAL (patologia esofàgica)

Durada: 10 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Joaquín Rodríguez Santiago

Objectius competencials

- Coneixement de l'anatomia i fisiopatologia esofàgica, gàstrica i de l'intestí prim.
- Coneixement de la fisiopatologia de l'obesitat mòrbida.
- Coneixement de les tècniques de funcionalisme esofàgic.
- Coneixement de les tècniques quirúrgiques següents:
  - Tècniques quirúrgiques esofàgiques:
    - Procediments contra el reflux gastroesofàgic
    - Miotomia de Heller
    - Esofagectomia transtoràcica i transhiatal
  - Gastrectomia i tècniques de reconstrucció del trànsit digestiu:
    - Antrectomia
    - Gastrectomia subtotal
    - Gastrectomia total
    - Limfadenectomia DI i DII
    - Laparoscòpia exploradora d'estadiatge del càncer gàstric
    - Billroth I i II
    - Reconstrucció amb nansa en Y de Roux
  - Tècniques quirúrgiques per a cirurgia de l'obesitat:
    - Tècniques restrictives
    - Tècniques malabsortives
  - Col·locació de gastrostomies i jejunostomies quirúrgiques

- Coneixement dels protocols de tractament dels càncers gàstric i esofàgic.
- Assistència al comitè multidisciplinari de neoplàsia gàstrica i esofàgica.
- Assistència a les consultes externes:
  - Conèixer els protocols de seguiment dels pacients amb neoplàsies d'esòfag i estómac.
  - Fer primeres visites de colelitiasi, patologia pèptica i reflux gastroesofàgic.
- Organitzar la preparació preoperatoria dels pacients amb aquestes patologies, així com les cures i tractaments postoperatoris.
- Control i seguiment postoperatori dels pacients afectats de les patologies abans esmentades. Realització dels cursos clínics diaris i les epícrisis.

Metodologia

- El resident assisteix com a primer ajudant en les tècniques de reflux per laparoscòpia.
- Assisteix com a segon ajudant en les reseccions gàstriques i esofàgiques.
- Visita mèdica: amb l'adjunt responsable.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia esofagogàstrica.
- Cal que s'impliqui en la recollida de dades dels projectes que es fan a la unitat i desenvolupar algun treball clínic o presentació d'un cas clínic relacionat amb la patologia, per presentar-lo en fòrums comarcals o nacionals.

8. Rotacions de quart i cinquè any

	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R4	CGI (ESFG)			UCV (HBP)								
R5	UCV (HBP)	TRAN SPLA NT	CGI (CP)									

ROTACIÓ: UNITAT DE CIRURGIA GASTROINTESTINAL (patologia colorectal)

Durada: 10 mesos

Facultatiu responsable: Dra. Salvadora Delgado

Objectius competencials

- Aprofundir en el coneixement de l'anatomia i fisiopatologia de còlon, recte i anus.
- Realització de tècniques quirúrgiques de proctologia bàsica assistit per un adjunt de la unitat:
  - Esfinterotomia lateral interna (ELI)
  - Posada a pla
  - Hemorroidectomia
  - Desbridament d'abscessos perianals
- Coneixements de la fisiopatologia i les tècniques quirúrgiques de la proctologia avançada:
  - Rectocele
  - Prolapse rectal
  - Fístula rectovaginal

- Fístula anal complexa
- Incontinència anal
- Estenosi anal
- Realització d'ecografies endorectals.
- Realització de rectoscòpies.
- Col·locació de bandes hemorroïdals de manera ambulatoria.
- Assistència al comitè multidisciplinari de neoplàsia de còlon i recte.
- Coneixement i realització de les tècniques quirúrgiques de còlon, en les quals farà de primer ajudant o de cirurgià assistit per l'adjunt responsable.
- Assistència a les consultes externes:
  - Fer primeres visites i orientació correcta de quadres de rectorràgies, proctàlgies, restrenyiment i incontinència.
  - Fer visites de seguiment de càncer colorectal.
- Organitzar la preparació preoperatoria dels pacients amb aquestes patologies, així com les cures i tractaments postoperatoris.
- Control i seguiment postoperatori dels pacients afectats de les patologies abans esmentades. Realització dels cursos clínics diaris i les epícrisis.

Metodologia

- El resident s'incorpora a la Unitat de Cirurgia Colorectal.
- Assisteix l'adjunt que fa ecografies endorectals per fer posteriorment alguns procediments ecogràfics ajudat per un adjunt.
- Fa rectoscòpies i col·loca de bandes hemorroïdals supervisat per un adjunt.
- Fa procediments quirúrgics de proctologia bàsica supervisat per un adjunt responsable.
- Fa estomes supervisat per un adjunt.
- Assisteix com a primer ajudant en les reseccions colòniques i rectals.
- Fa hemicolecotomies dretes i sigmoidectomies.
- Visita mèdica: a càrrec del resident amb la supervisió d'algun adjunt de la unitat.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia colorectal.
- Cal que s'impliqui en la recollida de dades dels projectes que es fan a la unitat i desenvolupar algun treball clínic o presentació d'un cas clínic relacionat amb la patologia, per presentar-lo en fòrums comarcals o nacionals.

ROTACIÓ: UNITAT DE CIRURGIA VISCERAL (patologia hepatobiliopancrees)

Durada: 10 mesos (inclou la rotació de Transplantament Hepàtic)

Facultatiu responsable: Dr. Esteban Cugat

Objectius competencials

- Coneixement de l'anatomia i fisiopatologia de fetge, vies biliars i pàncrees.
- Fonaments de l'ecografia intraoperatoria de fetge i pàncrees.
- Coneixements de la patologia de la via biliar:
  - Colelitiasi
  - Colecistitis
  - Coledocolitiasi
  - Algorisme diagnòstic i terapèutic de la icterícia obstructiva

- Tumors de via biliar
- Coneixements de tècniques quirúrgiques en via biliar:
  - Colectomia
  - Coledocotomia i col·locació de drenatge en via biliar
  - Hepaticojejunostomia
- Coneixements de patologia pancreàtica:
  - Diagnòstic i etiologia de la pancreatitis i patologia tumoral
  - Algorisme terapèutic en pancreatitis agudes greus
  - Algorisme diagnòstic en patologia tumoral pancreàtica
  - Interpretació de tècniques radiològiques: TC, colangio-RMN i PET
  - Coneixement de l'anatomia ecogràfica pancreàtica
- Coneixements de tècniques quirúrgiques en patologia pancreàtica:
  - Duodenopancreatectomia
  - Pancreatectomia total
  - Pancreatectomia distal
  - Tècniques quirúrgiques derivatives en els pseudoquistes de pàncrees
  - Enucleació de tumoracions pancreàtiques
- Coneixements de patologia hepàtica:
  - Diagnòstic i etiologia de les malalties hepàtiques i patologia tumoral
  - Algorisme diagnòstic de les lesions sòlides hepàtiques
  - Interpretació de tècniques radiològiques: TC, colangio-RMN i PET
  - Coneixement de l'anatomia ecogràfica hepàtica
  - Patologia del fetge cirròtic
- Coneixements de tècniques quirúrgiques en patologia hepàtica:
  - Hepatectomies majors:
    - Hepatectomia dreta
    - Hepatectomia esquerra
    - Trisegmentectomies
  - Segmentectomies
  - Reseccions limitades
  - Quistoperiquistectomia
  - Radiofreqüència
- Coneixement dels protocols de tractament del càncer de pàncrees, les neoplàsies de via biliar, els tumors hepàtics primaris i les metàstasis hepàtiques.

Metodologia

- El resident s'incorpora a la Unitat de Cirurgia Hepatobiliopancreàtica.
- Assisteix l'adjunt que fa ecografies intraoperatories i s'ha de familiaritzar amb l'ecògraf intraoperatori.
- Assisteix com a primer ajudant en les colecistectomies i comença a fer-les assistit per l'adjunt responsable.
- Assisteix com a segon ajudant en procediments quirúrgics de patologia hepàtica, biliar i pancreàtica.
- Assisteix com a primer ajudant en la realització d'hepaticojejunostomies.
- Visita mèdica: amb l'adjunt responsable.
- Assisteix a les sessions clíniques i als comitès multidisciplinaris de patologia hepatobiliopancreàtica.

- Cal que s'impliqui en la recollida de dades dels projectes que es fan a la unitat i desenvolupar algun treball clínic o presentació d'un cas clínic relacionat amb la patologia, per presentar-lo en fòrums comarcals o nacionals.

La **rotació externa** d'entre 2-3 mesos en un centre extern a convenir, es realitzarà en funció dels objectius del resident i s'inclourà en l'itinerari formatiu segons conveniència del centre receptor, on s'hagi acceptat la rotació.

9. Pla de l'itinerari formatiu

Quadre general de rotacions

	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R1-A	Urgències				UCV (EPM)		UCV (HBP)		CGI (ESFG)		CGI (CP)	
R1-B	CGI (ESFG)		CGI (CP)		Urgències				UCV (EPM)		UCV (HBP)	
R2-A	UROLOGIA		UCI		C.VAS.	CIR. TORÀCICA	UCV (EPM)					
R2-B	UCI		C.VAS.		CIR. TORÀCICA	UROLOGIA	CGI (ESFG)					
R3-A	UCV (EPM)				CGI (ESFG)							
R3-B	CGI (ESFG)				UCV (EPM)							
R4-A	CGI (ESFG)			UCV (HBP)								
R4-B	UCV (EPM)			CGI (CP)								
R5-A	UCV (HBP)	TRANSPLANT	CGI (CP)									
R5-B	CGI (CP)	UCV(HBP)				TRANSPLANT	UCV(HBP)					

10. Cursos, sessions i activitat investigadora

Cursos

Cursos específics oferts per MútuaTerrassa als R1 (formació troncal obligatòria)

- Acollida al resident / Urgències
- Bioètica
- Bioestadística
- Habilitats comunicatives
- Seminaris del dijous de Digestiu, Pneumologia i Cardiologia
- Reflexió pràctica mèdica

Cursos específics oferts per MútuaTerrassa als R4 i R5

- Gestió

Altres cursos

- Cursos oferts per l'Asociación Española de Cirugía (AEC)
- Curs d'hèrnia per a residents de primer any de Cirurgia
- Curs de cirurgia endocrina per a residents de Cirurgia
- Curs de patologia de mama per a residents de Cirurgia General
- Curs de cirurgia laparoscòpica per a residents de Cirurgia General
- Curs de proctologia per a residents de tercer i quart any
- Curs de cirurgia esofagogastrica per a residents de quart i cinquè any
- Curs de cirurgia hepatobiliopancreàtica per a residents de cinquè any
- Sessions de formació contínua bàsica de la Societat Catalana de Cirurgia. Es fan el segon dilluns de cada mes i tenen els apartats següents:
  - Tema de fisiopatologia
  - Cas clínic didàctic
  - Metodologia de la investigació i estadística

11. Altres

Mitjans docents

- Biblioteca amb accés directe i en línia a llibres i revistes mèdiques. Planta 0.
- Biblioteca oncològica. Despatx d'adjunts. Planta 14.
- Protocol i guies clíniques dels diferents tumors. Accés en línia.
- Ordinadors amb connexió a Internet. Planta 11 i aula d'informàtica de l'Edifici Docent.
- Sales de reunions dels comitès multidisciplinaris a l'Edifici Docent.

“Portafolis” del resident

És una carpeta electrònica on el resident ha de guardar periòdicament informació relativa a la residència.

Les dades aportades han de ser aproximades, atès que resulta molt difícil, per manc de temps, registrar-ho tot exhaustivament.

- R1
  - Rotacions: nombre aproximat de visites i procediments realitzats
  - Nombre de guàrdies i nombre aproximat de visites per guàrdia
  - Cursos
  - Tutories
  - Sessions teòriques

- R2
  - Rotacions: nombre aproximat de visites i procediments realitzats
  - Nombre de guàrdies i nombre aproximat de visites per guàrdia
  - Cursos
  - Tutories
  - Sessions teòriques
  - Comitès
  - Planta: nombre aproximat de pacients al mes i procediments
  - Consulta externa: patologia, nombre aproximat de visites al mes

- R3, R4 i R5
  - Nombre de guàrdies i nombre aproximat de visites per guàrdia
  - Cursos
  - Tutories
  - Sessions teòriques
  - Comitès
  - Planta: nombre aproximat de pacients al mes i procediments
  - Consulta externa: patologia, nombre aproximat de visites al mes
  - Hospital de dia: nombre aproximat d'urgències al mes
  - Congressos
  - Rotació externa